

Covid-19 και Νευρογενετικά Νοσήματα: Γενικές οδηγίες προς τους ασθενείς και τις οικογένειες τους

Εισαγωγικά

Οι ασθενείς με σπάνια νευρογενετικά νοσήματα πάσχουν από ένα χρόνιο νευρολογικό νόσημα, οπότε ενδέχεται να ανήκουν σε ευπαθή ομάδα σχετικά με τη λοίμωξη από κορονοϊό. Συγκεκριμένα, ορισμένοι από τους ασθενείς με νευρογενετικά νοσήματα έχουν αυξημένη πιθανότητα βαριάς νόσησης από τη νόσο Covid-19.

Ορισμένα από τα νευρογενετικά νοσήματα που παρακολουθούνται στη Μονάδα Νευρογενετικής εμπίπτουν στην κατηγορία των «νευρομυϊκών νοσημάτων», όπως για παράδειγμα η νόσος Charcot-Marie-Tooth, η νόσος Kennedy και η οικογενής αμυλοειδική νευροπάθεια. Ασθενείς που πάσχουν από αυτά τα νοσήματα συστήνεται να ανατρέξουν και στις αντίστοιχες οδηγίες στο link της Νευρολογικής Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου https://eginitio.uoa.gr/klinikes/a_neyrologiki_kliniki/ektakti_enimerosi_a_neyrologikis_klinikis_pandimia_koronoioy/ για ασθενείς με «νευρομυϊκά νοσήματα».

Ακολουθούν κάποιες ειδικές οδηγίες για επιμέρους νευρογενετικά νοσήματα.

Νόσος Huntington

Σε γενικές γραμμές, συστήνεται οι ασθενείς με νόσο Huntington να ακολουθούν τις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και τις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες. Ασθενείς που βρίσκονται σε πολύ προχωρημένα στάδια της νόσου και είναι κληνίρεις, έχουν αυξημένη πιθανότητα βαριάς νόσησης από τη νόσο Covid-19. Ασθενείς σε πρωιμότερα στάδια δεν έχουν ιδιαίτερο λόγο να νοσήσουν βαριά.

Καλό είναι να γίνουν δύο επιπλέον επισημάνσεις. Πρώτον, επειδή οι ασθενείς με νόσο Huntington εμφανίζουν συχνά έκπτωση των νοητικών λειτουργιών, ενδέχεται να μην ακολουθούν επαρκώς τις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ για αποφυγή λοίμωξης από κορονοϊό. Συστήνεται οι οικείοι να βρίσκονται σε επαγρύπνηση και να τονίζουν επανειλημμένα την ανάγκη για συχνό πλύσιμο των χεριών και την γενική τήρηση κανόνων υγιεινής στους ασθενείς. Δεύτερον, επειδή οι ασθενείς με νόσο Huntington ενδέχεται να εμφανίσουν σύγχυση ως πρώτο σύμπτωμα μιας συστηματικής λοίμωξης, συστήνεται οι οικείοι να είναι σε επαγρύπνηση ως προς την αναγνώριση τους συμπτώματος αυτού και να επικοινωνούν άμεσα με το θεράποντα ιατρό τους.

Κληρονομικές αταξίες

Σε γενικές γραμμές, η ύπαρξη κληρονομικής αταξίας (εξαιρουμένης της αταξίας τηλαγγειεκτασίας) δε σχετίζεται με αποδυναμωμένο ανοσοποιητικό σύστημα, οπότε δεν υπάρχει αυξημένη πιθανότητα οι ασθενείς αυτοί να νοσήσουν ή να νοσήσουν πιο βαριά από κορονοϊό. Αυτό μπορεί να διαφέρει για ασθενείς που λαμβάνουν ανοσοκατασταλτικά ή έχουν άλλα υποκείμενα νοσήματα, οπότε στην περίπτωση αυτή καλούμε τον ιατρό μας. Επιπλέον, ασθενείς που βρίσκονται σε πολύ προχωρημένα στάδια της νόσου και είναι κληνίρεις, έχουν αυξημένη πιθανότητα βαριάς νόσησης από τη νόσο Covid-19.

Η ύπαρξη ενός χρόνιου νευρολογικού νοσήματος, όπως η αταξία, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα μια λοίμωξη να επηρεάζει τον ασθενή περισσότερο και να χρειάζεται μακρύτερο χρονικό διάστημα για την ανάρρωση. Είναι πολύ σημαντικό λοιπόν οι ασθενείς

με κληρονομική αταξία να ακολουθούν σχολαστικά τις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και τις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες με σκοπό τη μείωση του κινδύνου λοίμωξης από κορονοϊό.

Αταξία Friedreich

Σε γενικές γραμμές, ασθενείς με αταξία Friedreich μπορούν να ακολουθούν τις οδηγίες για τις κληρονομικές αταξίες, αλλά και τις οδηγίες για τα νευρομυϊκά νοσήματα, δεδομένου ότι η νόσος προσβάλλει και τα περιφερικά νεύρα. Παρακαλούμε λοιπόν ανατρέξτε και στις αντίστοιχες οδηγίες που αναγράφονται στο link για ασθενείς με «νευρομυϊκά νοσήματα» https://eginitio.uoa.gr/klinikes/a_neyrologiki_kliniki/ektakti_enimerosi_a_neyrologikis_klini_kis_pandimia_koronoioy/, καθώς και στις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και στις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες.

Ειδικά για την αταξία Friedreich, με την εξέλιξη της νόσου πολλοί ασθενείς καθλώνονται σε αναπηρικό αμαξίδιο και ενδέχεται να εμφανίζουν προβλήματα στην αναπνευστική λειτουργία. Οι ασθενείς αυτοί θεωρούνται αυξημένου κινδύνου για βαριά νόσηση από Covid-19. Επίσης, οι ασθενείς με αταξία Friedreich μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να αναρρώσουν από συστηματικές λοιμώξεις.

Νόσος Charcot-Marie-Tooth

Η νόσος Charcot-Marie-Tooth εμπίπτει στην κατηγορία των «νευρομυϊκών νοσημάτων». Παρακαλούμε ανατρέξτε στις αντίστοιχες οδηγίες στο link https://eginitio.uoa.gr/klinikes/a_neyrologiki_kliniki/ektakti_enimerosi_a_neyrologikis_klini_kis_pandimia_koronoioy/ για ασθενείς με «νευρομυϊκά νοσήματα», καθώς και στις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και στις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες.

Σε γενικές γραμμές, η νόσος Charcot-Marie-Tooth αποτελεί ήπια μορφή νευρομυϊκού νοσήματος. Οπότε, για τους περισσότερους ασθενείς, ο κίνδυνος σχετικά με τον κορονοϊό είναι αντίστοιχος με το γενικό πληθυσμό. Ωστόσο, υπάρχουν ασθενείς με CMT που μπορεί να έχουν επιπλέον προβλήματα από τη νευροπάθεια, όπως για παράδειγμα δυσχέρεια στην αναπνοή. Αυτοί οι ασθενείς θεωρούνται υψηλού κινδύνου.

Νόσος Kennedy

Η νόσος Kennedy (προμηκονωτιαία μυϊκή ατροφία) εμπίπτει στην κατηγορία των «νευρομυϊκών νοσημάτων». Παρακαλούμε ανατρέξτε στις αντίστοιχες οδηγίες στο link https://eginitio.uoa.gr/klinikes/a_neyrologiki_kliniki/ektakti_enimerosi_a_neyrologikis_klini_kis_pandimia_koronoioy/ για ασθενείς με «νευρομυϊκά νοσήματα», καθώς και στις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και στις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες.

Η νόσος Kennedy επηρεάζει τα κινητικά νεύρα. Με την εξέλιξη της νόσου μπορούν να επηρεαστούν τα νεύρα που ρυθμίζουν την αναπνοή και οι ασθενείς να εμφανίσουν αναπνευστική δυσχέρεια. Αυτοί οι ασθενείς θεωρούνται υψηλού κινδύνου.

Οικογενής σπαστική παραπληγία

Σε γενικές γραμμές, η ύπαρξη κληρονομικής σπαστικής παραπληγίας δε σχετίζεται με αποδυναμωμένο ανοσοποιητικό σύστημα, οπότε δεν υπάρχει αυξημένη πιθανότητα οι ασθενείς αυτοί να νοσήσουν ή να νοσήσουν πιο βαριά από κορονοϊό. Αυτό μπορεί να διαφέρει για ασθενείς που λαμβάνουν ανοσοκατασταλτικά ή έχουν άλλα υποκείμενα νοσήματα, οπότε στην περίπτωση αυτή καλούμε τον ιατρό μας. Επιπλέον, ασθενείς με

επιλεγμένες μορφές σπαστικής παραπληγίας που βρίσκονται σε πολύ προχωρημένα στάδια της νόσου και είναι κλινήρεις, έχουν αυξημένη πιθανότητα βαριάς νόσησης από τη νόσο Covid-19.

Η ύπαρξη ενός χρόνιου νευρολογικού νοσήματος, όπως η οικογενής σπαστική παραπληγία, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα μια λοίμωξη να επηρεάζει τον ασθενή περισσότερο και να χρειάζεται μακρύτερο χρονικό διάστημα για την ανάρρωση. Είναι πολύ σημαντικό λοιπόν οι ασθενείς με κληρονομική σπαστική παραπληγία να ακολουθούν σχολαστικά τις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και τις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες με σκοπό τη μείωση του κινδύνου λοίμωξης από κορονοϊό.

Οικογενής αμυλοειδική νευροπάθεια

Η οικογενής αμυλοειδική νευροπάθεια (FAP) εμπίπτει στην κατηγορία των «νευρομυϊκών νοσημάτων». Παρακαλούμε ανατρέξτε στις αντίστοιχες οδηγίες στο [link https://eginitio.uoa.gr/klinikes/a_neyrologiki_kliniki/ektakti_enimerosi_a_neyrologikis_klinikis_pandimia_koronoioy/](https://eginitio.uoa.gr/klinikes/a_neyrologiki_kliniki/ektakti_enimerosi_a_neyrologikis_klinikis_pandimia_koronoioy/) για ασθενείς με «νευρομυϊκά νοσήματα», καθώς και στις γενικές οδηγίες του ΕΟΔΥ και στις οδηγίες του ΕΟΔΥ για ευπαθείς ομάδες.

Η οικογενής αμυλοειδική νευροπάθεια επηρεάζει τα αισθητικά και τα κινητικά νεύρα, αλλά προσβάλλει συχνά και την καρδιά. Τόσο η καρδιακή συμμετοχή, όσο και η προσβολή των νεύρων που ρυθμίζουν την αναπνοή σε προχωρημένα στάδια της νόσου, καθιστούν αυτούς τους ασθενείς υψηλού κινδύνου.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Γιώργος Κούτσης, Επ. Καθηγητής Νευρολογίας-Νευρογενετικής

Γεωργία Καραδήμα, Επ. Καθηγήτρια Βιολογίας-Νευρογενετικής